

III MEĐUNARODNI ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP MIGRACIJSKI PROCESI IZMEĐU HRVATSKE I JUŽNE AMERIKE KONSOLIDIRANJE TRANSNACIONALNIH MREŽA AKCIJSKOGA PARTICIPATIVNOGA ISTRAŽIVANJA

Zagreb, São Paulo, Buenos Aires, Comodoro Rivadavia, Caleta Olivia, Rosario i Córdoba

Hibridni način rada

13.-15. studenoga 2024.

POZIVNO PISMO

Institut za istraživanje migracija (IMIN), Institut za društvene i političke studije Patagonije Nacionalnoga sveučilišta u Patagoniji „San Juan Bosco“ (IESyPPat-UNPSJB), Multidisciplinarni institut za istraživanje te društveni i produktivni razvoj Zaljevskog bazena San Jorge pri Nacionalnom vijeću za znanstvena i tehnička istraživanja i Nacionalnom sveučilištu u Patagoniji „San Juan Bosco“ (IIDEPyS-GSJ-CONICET-UNPSJB), Nacionalno sveučilište u južnoj Patagoniji (ICIC-UNPA-UACO), Fakultet obrazovnih znanosti Sveučilišta u São Paulu (FE-USP), Visoki učiteljski institut br. 807 „Perito Moreno“ (ISFD 807), Povijesni dokumentarni centar grada Comodoro Rivadavia (CDH) te Međunarodna mreža istraživača migracijskih procesa između Hrvatske i Južne Amerike pozivaju sve znanstvenike, stručnjake i zainteresirane da pošalju sažetke radova za sudjelovanje na *III Međunarodnom znanstveno-stručnom skupu Migracijski procesi između Hrvatske i Južne Amerike „Konsolidiranje transnacionalnih mreža akcijskoga participativnoga istraživanja“* koji će se održati fizičko i virtualno između 13. i 15. studenoga 2024. godine u gradovima Zagreb, São Paulo, Buenos Aires, Comodoro Rivadavia, Caleta Olivia, Rosario i Córdoba.

Obrazloženje

Polje migracijskih proučavanja počelo se u Hrvatskoj institucionalizirati u drugoj polovici prošlog stoljeća. Šezdesetih godina osnovana su u Zagrebu specijalizirana istraživačka tijela i objavljeni brojni radovi o međunarodnim migracijama. Najčešće korištene analitičke perspektive bile su iz polja povijesti, ekonomije, društvene geografije i demografije, a najčešće obrađene migracije europske i prekooceanske. Sedamdesetih godina pojavile su se prve sociološke analize koje su se uglavnom usredotočile na migracijske motive i dinamiku te procese prilagodbe i integracije migrantske populacije. Godine 1984. osnovan je Centar za istraživanje migracija i narodnosti, koji je tri godine kasnije promijenio ime u Institut za migracije i narodnosti (IMIN). Ovaj institut, koji je nastao spajanjem dviju već postojećih institucija, od tad je zadužen za interdisciplinarno proučavanje svih oblika mobilnosti stanovništva i različitih problematika vezanih uz nacionalne manjine i etničnosti. S druge strane, geopolitičke, ekonomske i tehnološke promjene koje su se dogodile od kraja 20. stoljeća donijele su porast akademskih istraživanja i raznih publikacija o hrvatskoj dijaspori, popraćenih u posljednjem desetljeću javnim diskursom koji se bavi trenutnom demografskom situacijom te provedbom povratničkih i imigracijskih politika koje bi je mogle revitalizirati. U tom kontekstu, migracijski procesi između Hrvatske i Latinske Amerike dobili su novu važnost i postupno se počela preokretati marginalna prisutnost istraživanja o ovom pitanju. Stvaranje ili reaktiviranje kulturnih organizacija i sastanaka dijaspore, sve veća prisutnost Latinoamerikanaca u programima učenja jezika i povećanje zahtjeva za stjecanje hrvatskoga državljanstva, između ostalog, pokazatelji su relevantnosti koju

su južnoameričke zemlje stekle kao primatelji javnih politika koje se provode posljednjih godina.

Prateći ovu dinamiku, Institut za migracije i narodnosti promovirao je realizaciju različitih aktivnosti, projekata, znanstvenih i stručnih skupova te objavljivanje akademskih radova s namjerom stvaranja institucionalnih prostora za komunikaciju i razmjenu iskustava te međunarodne mreže istraživača koja se, usredotočujući se na Latinsku Ameriku, zalaže za izgradnju jedinstvenog područja proučavanja. Tako je sredinom 2018. organiziran i koordiniran panel na španjolskom jeziku „Hrvatsko iseljeničtvo u Južnoj Americi i povratnička migracija u Hrvatsku. Izazovi i mogućnosti“ u okviru *Trećega hrvatskoga iseljeničkoga kongresa „Odlazak, ostanak, povratak“* kojeg su u Osijeku organizirali Centar za istraživanje hrvatskog iseljeničtva i suradnici, a krajem te godine promovirano je sudjelovanje latinoameričkih istraživača na panelima „Migracijski procesi u Južnoj Americi: povijest, identiteti i istraživački izazovi“ i „Migracijski procesi i izgradnja identiteta u Južnoj Americi i jugoistočnoj Europi: kultura, država i nacionalizmi“ u okviru *Međunarodne znanstveno-stručne konferencije Migracije i identitet: kultura, ekonomija, država* organizirana u Zagrebu u suradnji s drugim institucijama. Isto tako, 2021. godine panel na španjolskom jeziku „Teorijski, metodološki i epidemiološki izazovi u istraživanjima migracijskih procesa. Dijalozi između Hrvatske i Južne Amerike“ bio je dio *Druge međunarodne znanstveno-stručne konferencije Migracije i identitet: kultura, ekonomija, država*, koja se održala u Zagrebu i Osijeku, dok je istraživanje hrvatskoga iseljeničtva u Južnoj Americi bila važna os Dana otvorenih vrata IMIN-a 2022. godine.

Sve ove aktivnosti pokazale su važnost konsolidacije interdisciplinarnoga, transdisciplinarnoga i transnacionalnoga prostora za raspravu i razmjenu iskustava u kojemu su istraživačka pitanja generirana u društvima podrijetla nadopunjena problematikama i perspektivama koje omogućuju gledanje iz društava primatelja. Sudjelovanje istraživača smještenih na oba pola migracijskog procesa omogućuje epistemološki, teorijski, metodološki i tematski obogaćivanje znanstvenih spoznaja o različitim dimenzijama migracijskih procesa. Osim toga, pokazala se potreba za dvojezičnim prostorima izražavanja, u kojima uporaba materinskog jezika jamči bolje razumijevanje složenosti stvarnosti o kojima se razmatra, te za prostorom za kritičko razmišljanje koje pridonosi denaturalizaciji, defolklorizaciji, deromantizaciji, dekonstrukciji i usložavanju nekih od ideja i tumačenja utvrđenih kao valjanih desetljećima. S druge strane, susret između akademskoga i laičkoga svijeta, između istraživača koji nose znanstvena znanja i društvenih aktera koji nose znanja različitih vrsta, daje različitost, dubinu i dinamičnost raspravama. Polazeći od identificiranja ovih obilježja u konfiguraciji polja proučavanja i s namjerom da se učini vidljivim, demistificira i zamijeni dosadašnje sporedno mjesto te da središnja važnost višestrukim društvenim procesima, u koje je uključeno ono što se obično naziva hrvatskim iseljeničtvom u Južnoj Americi, do sada su održana dva kongresa uz podršku Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske i Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske pod naslovom *Međunarodni znanstveno-stručni skup o migracijskim procesima između Hrvatske i Južne Amerike*.

Četiri desetljeća nakon osnivanja, u ovoj 2024. godini IMIN je promijenio ime u Institut za istraživanje migracija, zadržavši svoj reprezentativni akronim, te odlučio organizirati *III. međunarodni znanstveno-stručni skup o migracijskim procesima između Hrvatske i Južne Amerike* u sklopu proslave svojih četrdeset godina postojanja te unutar *Treće međunarodne znanstveno-stručne konferencije Migracije i identitet: kultura, ekonomija, država*. Ovom prilikom podnaslov pod kojim održavamo skup je „*Konsolidiranje transnacionalnih mreža akcijskoga participativnoga istraživanja*“. Cilj je istaknuti važnost jačanja veza između istraživača, stručnjaka, ustanova i disciplina koje, na temelju različitih epistemoloških, teorijskih i metodoloških tradicija kao i interpretativnih paradigmi, pridonose obogaćivanju znanstvenih znanja, produbljivanju društvenih spoznaja i stvaranju inovativnih pristupa za kreativnu intervenciju u unapređenju društava podrijetla i odredišta kao protagonista migracijskih procesa koji su se odvijali između Hrvatske i Južne Amerike. Osim toga, ovaj treći sastanak dio je istraživačkog projekta „Hrvatski tragovi u Argentini. Identitetska obilježja Hrvata i njihovih potomaka na američkom jugu. Migracijski procesi između Hrvatske i Južne Amerike - Prva faza“ (CROTRAG-HRTRAG) koji financira Europska unija - *NextGenerationEU*, putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske.

Važni datumi

- Zaprimanje sažetaka: **do 11. listopada 2024.**
- Komunikacija o prihvaćanju sažetaka: **15. listopada 2024.**
- Održavanje skupa: **od 13. do 15. studenoga 2024.**

- Zaprimanje cjelovitih radova prezentiranih na skupu: **do 30. travnja 2025.**

Smjernice za izradu sažetaka

- **Jezik:** hrvatski, španjolski, portugalski ili engleski
- **Opseg sažetka:** do 300 riječi
- **Sadržaj:**
  - Ime i prezime, ustanova i e -adresa autora
  - Naslov prezentacije
  - Pet ključnih riječi
  - Tema u kojoj želite sudjelovati
  - Kratki životopis izlagača (maks. 200 riječi)
- **Poslati na:** medunarodniskup2024@gmail.com

Predložene tematske osi

- Društveni, ekonomski, geopolitički, demografski, kulturni, psihološki, povijesni ili suvremeni aspekti migracijskih procesa
- Teorijske, epistemološke, metodološke rasprave i arhivska pitanja: migracija, dijaspora, mreže, zajednice, metodološki nacionalizam, transnacionalizam, društveni prostori, društvena polja, društvene formacije, državnosti, etničke skupine, nacionalne države, itd.
- Pitanja identiteta: kulturne, etničke, vjerske, jezične, lokalne, nacionalne, regionalne, međunarodne dimenzije
- Doprinosi i utjecaji hrvatske migracije u društvima domaćina
- Uzroci i posljedice migracijskih procesa za društva podrijetla
- Veze i suradnja iseljenika sa zemljom podrijetla
- Društvene, ekonomske, političke, kulturne, obrazovne, vjerske, umjetničke organizacije, aktivnosti i iskustva
- Udruživanje i uzajamnost
- Hrvatska baština u Južnoj Americi
- Procesi poučavanja i proučavanja hrvatskog jezika i kulture
- Perspektive dodirnoga jezikoslovlja: hrvatski u hispanofonom i luzofonom kontekstu
- Dimenzije hrvatskog kao nasljednog jezika
- Očuvanje hrvatskoga jezika i kulture: ekolingvističke perspektive
- Procesi definiranja alteriteta, pitanje Drugoga
- Politike integracije, uključenost-isključenost
- Migranti i stranci
- Procesi i politike pamćenja
- Virtualne dijasporske zajednice
- Povratna migracija
- Države, državnosti i migracijske politike
- Ljudska prava
- Uloga žena u migracijskim procesima
- Turizam i lokalni razvoj

Pokroviteljstvo

- Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Organizatori

- Institut za istraživanje migracija (IMIN)
- Institut za društvene i političke studije Patagonije Fakulteta humanističkih i društvenih znanosti

- Nacionalnoga sveučilišta u Patagoniji „San Juan Bosco“ (IESyPPat-UNPSJB)
- Multidisciplinarni institut za istraživanje te društveni i produktivni razvoj Zaljevskoga bazena San Jorge pri Nacionalnom vijeću za znanstvena i tehnička istraživanja i Nacionalnom sveučilištu u Patagoniji „San Juan Bosco“ (IIDEPyS-GSJ-CONICET-UNPSJB)
- Nacionalno sveučilište u južnoj Patagoniji (ICIC-UNPA-UACO)
- Fakultet obrazovnih znanosti Sveučilišta u São Paulu (FE-USP)
- Visoki učiteljski institut br. 807 „Perito Moreno“ (ISFD 807)
- Povijesni dokumentarni centar pri Tajnstvu kulture općine Comodoro Rivadavia (CDH).

Institucionalna potpora i suradnici

- Institut za antropološke znanosti Filozofskoga fakulteta i književnosti Sveučilišta u Buenos Airesu (ICA-FFyL-UBA)
- Antropološka škola Fakulteta humanističkih znanosti i umjetnosti Nacionalnog sveučilišta u Rosariju (EA- FHUMyAR-UNR)
- Centar za antropološka proučavanja u urbanim kontekstima Fakulteta humanističkih znanosti i umjetnosti Nacionalnoga sveučilišta u Rosariju (CEACU-FHUMyAR-UNR)
- Međunarodni zajednički centar za istraživanja CEIL/CONICET-SHU- Globalizacija i društvo
- Zaklada Caleidoscopio (Construyendo Lazos)
- Croactivas. Mreža žena iz Latinske Amerike
- Udruga građana Cámara Argentino Croata de Industria y Comercio (CACIC)
- Udruga građana Croata Jadran
- Udruga građana Ateneo Croata
- Hrvatski dom Córdoba
- Mala Škola Córdoba Kolito

Organizacijski odbor

- Dr. sc. Marina Perić Kaselj (IMIN) Hrvatska
- Dr. sc. María Florencia Luchetti (IMIN) Hrvatska
- Dr. sc. Patricia Sampaoli (ICIC-UNPA-UACO). Argentina
- Dr. sc. Brígida Norma Baeza (IESyPPat-UNPSJB/IIDEPyS-GSJ-CONICET-UNPSJB). Argentina
- Dr. sc. Gabriel Alejandro Carrizo (IESyPPat/IDEPyS-GSJ-CONICET-UNPSJB/UNPA). Argentina
- Dr. sc. Milan Puh (USP). Brazil
- Dr. sc. Nikolina Židek (IE University – Madrid/IDES). Španjolska/Argentina
- Dr. Karen Bauk (UNC/ Mala Škola Córdoba Kolito). Argentina
- Dr. sc. Sonia Paula Grotz (PAR). Hrvatska/Argentina
- Dr. sc. Jelena Nadinić (CACIC-Croactivas). Argentina
- Mr. sc. Adriana Velásquez (UNPSJB/ISFD 807). Argentina
- Mr. sc. Marta Bianchi, (UNPA-UACO). Argentina
- Lic. Norma Moreno (CDH). Argentina
- Silvana Beatriz dos Santos, prof. (UNPSJB). Argentina
- Juan Ahlín, prof. (UNPSJB/CDH). Argentina
- Cristina Solián, prof. (UNR). Argentina
- Jimena Durán Prieto, prof. (UBA). Argentina
- Guillermo Williams, doktorand (UNPSJB/CONICET). Argentina
- Guillermo Fernández, doktorand (EIDAES/UNSAM). Argentina
- Gastón Alejandro Olivera, doktorand (UTN/UNPSJB/UNSAM). Argentina
- Paula Gadže, doktorandica (UBA). Hrvatska/Argentina
- Oliver Zambrano Alemán, doktorand (UCV). Venezuela/Argentina
- Cristian Šprljan, mag. comm. (UNC). Argentina
- Carolina Monserrat Insúa, Mag. hist. (UNPSJB). Argentina

- Paula Tresols, mag. psych. (UBA). Argentina
- Cristina Misic, mag. psych. (UCA). Argentina
- Vania Yutronic Iratchet, mr. sc. (UCHILE). Čile / Hrvatska
- Camila Hall, mag. psych. (UNCOMA). Argentina / Hrvatska

Znanstveni odbor

- Dr. sc. Marina Perić Kaselj (IMIN). Hrvatska
- Dr. sc. Ivana Franić (UNIZG). Hrvatska
- Dr. sc. Juan Carlos Radovich (UBA / CONICET). Argentina
- Dr. sc. Fortunato Mallimaci (UBA/CONICET). Argentina
- Dr. sc. Ana Malnar (IMIN). Hrvatska
- Dr. sc. Ana Perinić Lewis (IMIN). Hrvatska
- Dr. sc. Nikolina Židek (IE University – Madrid/IDES). Španjolska/Argentina
- Dr. sc. Marcelo Carlos Huernos (UNTREF). Argentina
- Dr. sc. Darija Hofgräff Marić (HDA). Hrvatska
- Dr. sc. Paola Cúneo (UBA/CONICET). Argentina
- Dr. sc. Patricia Sampaoli (ICIC-UNPA-UACO). Argentina
- Dr. sc. Brígida Norma Baeza (IESyPPat/IIDEPyS-GSJ-CONICET-UNPSJB). Argentina
- Dr. sc. Gabriel Alejandro Carrizo (IESyPPat/IDEPyS-GSJ-CONICET-UNPSJB/UNPA). Argentina
- Dr. sc. Mario Hugo Ayala (ICSE-UNTDF/CONICET). Argentina
- Dr. sc. María Florencia Luchetti (IMIN) Hrvatska
- Dr. sc. Natasha Kathleen Ružić (IMIN). Hrvatska
- Dr. sc. Josip Bruno Bilić (UBA). Hrvatska/Argentina
- Dr. sc. Milan Puh (USP). Brazil
- Dr. sc. Nadia Molek (FOS/UBA). Slovenija/Argentina

